

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420200638
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4420200638.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Peter Kováč, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 36 857 033, proti žalovanému: L. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., X. 4, zastúpený JUDr. Andrej Cifra, advokát, Lučenec, J. Kráľa 5/A, o zaplatenie sumy 3 993,40 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 11. decembra 2020 č. k. 13Csp/12/2020-158 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. a výroku IV. **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 211,40 eura s 8% úrokom z omeškania ročne zo sumy 239,- eur od 30.5.2016 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 30.6.2016 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 30.7.2016 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 30.8.2016 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 30.9.2016 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 30.10.2016 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 30.11.2016 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 30.12.2016 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 30.1.2017 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 29.2.2017 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 29.3.2017 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 29.4.2017 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 29.5.2017 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 29.6.2017 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 29.7.2017 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 29.8.2017 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 29.9.2017 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 29.10.2017 do zaplatenia, zo sumy 247,- eur od 29.11.2017 do zaplatenia a zo sumy 247,- eur od 29. 12. 2017 do zaplatenia, všetko do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. v časti o zaplatenie istiny v sume 300,- eur s 8% úrokom z omeškania ročne zo sumy 150,- eur od 08. 04. 2020 do 05. 05. 2020 a zo sumy 150,- eur od 06. 05. 2020 do zaplatenia zastavil. Výrokom III. v zostávajúcej časti istiny a príslušenstva súd žalobu zamietol. Výrokom IV. súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 25%. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, 2 a 3, § 53 Občianskeho zákonníka, § 497, § 499, § 502, § 503, § 504, § 388, § 392, § 397 Obchodného zákonníka. Uviedol, že žalobca sa svojou žalobou (podanou na súde dňa 11. 02. 2020) voči žalovanému domáhal zaplatenia vyššie uvedenej sumy ako zaplatenia nesplatennej časti úveru zo zmluvy č. 169649 zo dňa 26. 04. 2013 vo výške 2 956,- eur, zaplatenia zmluvnej pokuty 1037,40 eura (2 x 518,70 eura) a zaplatenia úroku z omeškania. Podaním dôjdeným súdu dňa 07. 09. 2020 žalobca svoju žalobu zobral späť v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 300,- eur (ktorú sumu zaplatil v 2 splátkach v dňoch 08. 04. 2020 a 06. 05. 2020 po 150,- eur) a k tomu zodpovedajúcej časti úroku z omeškania. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a uviedol, že ide o spotrebiteľský spor. Namietol tiež, že žalobca nepreukázal zosplatenie úveru, namietol premlčanie nároku a po zrušení platobného rozkazu navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Pre prípad, že súd žalobe čiastočne vyhovie, navrhol, aby mu bolo umožnené dlh splácať po 30,- eur mesačne. Súd vykonal dokazovanie oboznámením ku spisu pripojených dokladov a správ

a zistil tento skutkový a právny stav: zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 169649 - 25044 zo dňa 25. 04. 2013 (uzatvorenej podľa § 497 a nasledujúcich Obchodného zákonníka), uzavretej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom (ktorý je v nej identifikovaný ako živnostník jeho zápisom v živnostenskom registri), súd zistil, že žalobca poskytol žalovanému úver v sume 10 374,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 42 mesačných splátkach po 247,- eur. Podľa čl. 12.1 zmluvy sa strany dohodli na tom, že v prípade omeškania dlžníka so splácaním dluhu je veriteľ oprávnený požadovať zmluvnú pokutu vo výške 5% z nominálnej výšky úveru. Zo splátkového kalendára k tejto zmluve súd zistil, že počnúc od 29. 05. 2013 do 29. 10. 2016 mal žalobca z vyššie uvedeného úveru uhradiť splátku v sume 247,- eur mesačne vždy 29-teho dňa toho ktorého mesiaca. Z predsúdnej výzvy žalobcu zo dňa 14. 02. 2017 adresovanej žalovanému súd zistil, že ňou žalobca oznámil žalovanému, že vzhľadom na jeho omeškanie so splácaním revolvingu je nútený pristúpiť k tomu, že mu zasiela vyúčtovanie zmluvných pokút, a že je oprávnený zosplatiť všetky záväzky, ktoré sa mali stať splatnými v budúcnosti, a tiež požadovať ďalšiu zmluvnú pokutu. Zo žiadosti žalovaného zo dňa 24. 04. 2013 o poskytnutie úveru adresovanej žalobcovi súd zistil, že žalovaný ňou žalobcu požiadal o úver v sume 10 374,- eur, a to na podnikateľské účely, keď žalovaný sa identifikoval svojím IČO, IČO DPH a zápisom v živnostenskom registri. Z osvedčenia žalovaného o živnostenskom oprávnení č. ObU-NZ-OZP-2012/00553-2 zo dňa 16. 01. 2012 súd zistil, že žalovaný je živnostníkom od 01. 02. 2012. Z dodatku zo dňa 17. 03. 2014 o odklade splátok č. 10 a 11 k vyššie uvedenej revolvingovej pôžičke a prílohy k nemu súd zistil, že sa ním strany dohodli na tom, že uvedené splátky boli odložené, bol dohodnutý nový a splátkový kalendár a dlžník sa zaviazal zaplatiť zmluvnú odmenu za vykonanie odkladu splátky v sume 494,- eur. Z dodatku zo dňa 07. 08. 2014 o odklade splátok č. 15 a 16 k vyššie uvedenej revolvingovej pôžičke a prílohy k nemu súd zistil, že sa ním strany dohodli na tom, že uvedené splátky boli odložené, bol dohodnutý nový a splátkový kalendár a dlžník sa zaviazal zaplatiť zmluvnú odmenu za vykonanie odkladu splátky v sume 494,- eur. Z dodatku zo dňa 08. 04. 2014 o odklade splátok č. 35 a 36 k vyššie uvedenej revolvingovej pôžičke a prílohy k nemu súd zistil, že sa ním strany dohodli na tom, že uvedené splátky boli odložené, bol dohodnutý nový a splátkový kalendár a dlžník sa zaviazal zaplatiť zmluvnú odmenu za vykonanie odkladu splátky v sume 494,- eur. Z faktúr č. 915001512 zo dňa 14. 04. 2015 a č. 917000186 zo dňa 14. 02. 2017 súd zistil, že žalobca nimi žalovanému fakturoval zmluvnú pokutu v sume 2 x 518,70 eura (5% z úveru) a to za splátku č. 23 a č. 45. Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v § 52. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Zb. Tento právny predpis v § 2 písm. a) definuje spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Veriteľom v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. je fyzická alebo právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, a spotrebiteľom podľa § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Zb. fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Na druhej strane, samotný pojem „spotrebiteľ“ je definovaný v Občianskom zákonníku (§ 52 ods. 4), ako aj v § 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Zb. o ochrane spotrebiteľa. V princípe sú tieto dve definície rovnaké. Za spotrebiteľa zákon považuje fyzickú osobu - nepodnikateľa, ktorý nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania. Ide teda o každého občana, ktorý kupuje výrobky alebo služby pre svoju osobnú potrebu. Prvou a základnou otázkou, ktorú v tomto konaní súd musel vyriešiť, je otázka, či medzi stranami vznikol spotrebiteľský vzťah, alebo nie. Táto otázka bola medzi stranami spornou. Súd skonštatoval, že žalovaný tým, že predmetnú zmluvu uzavrel s tým, že je v nej uvedené, že si úver berie na podnikateľské účely (hoci tvrdí, že tomu tak nebolo) sa dostal sám do dôkaznej núdze v tom, že nedokáže preukázať, či peňažné prostriedky z nej použil na svoje podnikanie, alebo nie. Takúto námietku žalovaný nevzniesol ani nikdy v priebehu podpisovania dodatkov k predmetnej zmluve a namietol ju prvýkrát až v priebehu tohto konania, čo sa súdu javilo ako účelové, pretože tak urobil až vo chvíli, keď žalovaný neunesol svoje dôkazné bremeno v tomto smere a nepreukázal, že by bol v danom právnom vzťahu vystupoval ako spotrebiteľ, nenavrhol v tomto smere žiadne dôkazy a iba jeho tvrdenie, že predmetné prostriedky nepoužil na podnikateľské účely, nie je dostatočným dôkazom a samé osebe neobstojí. Súd preto vzťah medzi stranami vzniknutý z vyššie uvedenej zmluvy nepovažoval za spotrebiteľský vzťah a žalovaný nepožíva súdnu ochranu, ktorú zákon priznáva iba spotrebiteľovi. Vzhľadom k tomu, že nejde o spotrebiteľský vzťah, nie je namieste ani súdny prieskum zmluvných podmienok medzi stranami uzavretých dohôd. Z vykonaného dokazovania mal súd za nepochybne preukázané, že strany uzavreli zmluvu o úvere za podmienok uvedených v bode 5 tohto rozsudku (za podmienok a v znení dodatkov uvedených v bodoch 10 - 12 tohto rozsudku). Zo zhodných vyjadrení strán sporu má súd za preukázané, že žalovaný z uvedeného úveru uhradil žalobcovi 8 900,- eur, keď bolo uhradených prvých 36 splátok po 247,- eur a časť splátky č. 37 vo výške 8,- eur. Pokiaľ ide o zosplatenie úveru, súd konštatoval, že hoci žalobca

tvrdil, že listom zo dňa 14. 02. 2017 oznámil žalovanému, že je v omeškaní, a preto je žalobca oprávnený v zmysle zmluvy zosplatiť všetky záväzky zo zmluvy, a že preto sa stali splatnými všetky tieto záväzky dňom 01. 03. 2017, túto skutočnosť žalobca nepreukázal. Totiž, žalobca súdu nepredložil žiaden doklad o tom, že by bol žalovanému doručil listinu konštatujúcu zosplatenie úveru, dokonca nepreukázal ani to, že by bol k zosplateniu úveru vôbec pristúpil, pretože podanie zo dňa 14. 02. 2017, na ktoré sa žalobca odvoláva, zosplatenie úveru spôsobíť nemohlo. Podľa jeho obsahu totiž nejde o takýto úkon, nekonštatuje sa v ňom, že by žalobca bol úver zosplatiť (keď uvádza, že je oprávnený zosplatiť všetky záväzky, ktoré sa mali stať splatnými v budúcnosti, nie že ich zosplatiť, naopak, žalobca v ňom uvádza iba to, že mu vznikol takýto nárok na zosplatenie úveru, pričom navyše nebolo preukázané, že by bolo toto podanie žalobcu doručené žalovanému. Vychádzajúc z toho, že žalobca poskytol žalovanému úver v sume 10 374,- eur, z ktorého žalovaný uhradil 8 900,- eur, nesplatenou časťou úveru zostala suma 1 474,- eur, ktorá pozostáva z časti 37. splátky vo výške 239,- eur a splátok č. 38 - 56 vo výške 247,- eur (19 x 247 €). K zaplateniu tejto sumy ako nesplatennej časti úveru súd žalovaného preto zaviazal. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu 2 x 518,70 eura, súd konštatoval, že z obsahu spisu je nepochybne preukázané, že žalovaný bol s platením splátok úveru opakovane v omeškaní (prinajmenej so splátkami č. a nakoniec i so plácaním splátok č. 37 - 52), a preto je nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty 2 x 518,70 eura (5% z nominálnej výšky úveru) dôvodný, keď vyplýva z čl. 12.1 zmluvy a súd ho preto žalobcovi priznal. V zostávajúcej časti istiny a príslušenstva (presahujúcej sumu istiny priznanú prvým výrokom tohto rozsudku) súd žalobu zamietol ako nedôvodnú, keď skonštatoval, že mu nie je zrejmy výpočet žalovanej sumy, keď pri tvrdení, že žalovanému bol poskytnutý úver v sume 10 374,- eur, z ktorého žalovaný uhradil časť v sume 8 900,- eur je nesplatenou časťou úveru suma 1 474,- eur (nie suma 2 956,- eur udávaná žalobcom). Pri dôvodnosti žaloby v tejto časti a priznaní zmluvnej pokuty v sume celkovo 1 037,40 eura súd priznal teda žalobcovi zaplatenie sumy 2 211,40 eura a žalobu v rozsahu, ktorý presahoval túto sumu, súd ako nedôvodnú zamietol. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, súd konštatoval, že nakoľko žalobca nepreukázal zosplatenie úveru, dostal sa žalovaný do omeškania so splácaním každej splátky osobitne (poukaz na § 392 ObZ), a preto súd priznal úrok z omeškania z každej splátky odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti (tak ako bola dohodnutá posledným dodatkom ku zmluve). Súd tak žalobe vyhovel i v časti o zaplatenie úroku z omeškania, pretože je nepochybne, že žalovaný je s platením peňažného dlhu v omeškaní, a to odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej z omeškaných splátok, keď výška úroku z omeškania je určená podľa § 3769 ods. 2 a § 369a Obchodného zákonníka v znení zákona č. 9/2013 Zb. v spojení s § 1 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Zb. ako základná úroková sadzba ECB zvýšená o 8 percentuálnych bodov. Žalovaný namietal premlčanie dlhu v 3-ročnej premlčacej lehote, avšak táto námietka nie je dôvodná. Na vzťah vzniknutý medzi stranami sa totiž (nakoľko nejde o spotrebiteľský vzťah), vzťahuje 4-ročná premlčacia lehota podľa Obchodného zákonníka, čo pri konštatovaní, že žalobca zosplatenie predmetného úveru nepreukázal (ako je uvedené v bode 27. tohto rozsudku) znamená, že jednotlivé splátky dlhu, ktoré sa z tohto dôvodu premlčujú, každá samostatne, boli splatné podľa dodatku zo dňa 08. 04. 2016 (čo znamená, že 37. splátka, ktorá ako prvá nebola uhradená v plnom rozsahu, bola splatná dňa 29. 05. 2016), od tohto dátumu sa každá ďalšia zo splátok premlčovala v 4-ročnej premlčacej lehote, avšak žaloba na súde bola podaná dňa 11. 02. 2020, teda v čase, kedy nebola premlčaná ani jedna z nich. V časti o zaplatenie istiny vo výške 300,- eur s príslušenstvom súd konanie na základe späťvzatia žaloby v tejto časti zastavil podľa § 144 a § 145 CSP. Pokiaľ ide o žiadosť žalovaného o splácanie dlhu, keď žiadal, aby mu bolo umožnené dlh splácať po 30,- eur mesačne, mal súd za to, že takejto žiadosti nemožno vyhovieť. Je tomu tak pre to, že najnižšia mesačná splátka (pokiaľ by aj súd splácaniu vyhovel) by musela predstavovať najmenej sumu rovnajúcu sa sume pôvodne dohodnutej splátky (247,- eur mesačne), navyše v prípade, že súd (ako je vyššie zdôvodnené) nepovažuje tento vzťah za spotrebiteľský, nie je dôvod na umožnenie splácania dlhu a taktiež žalovaný nepreukázal dôvodnosť takejto žiadosti (predložil síce listiny, o ktorých tvrdil, že preukazujú jeho mesačné výdavky, avšak súd skonštatoval, že ide iba o jeho tvrdenia, ktoré nie je možné z takýchto listín preukázať, pretože nie je zrejme o aké doklady - kým uhradené - ide). O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný v rozsahu 5/8 (zo žalovanej sumy mu bola priznaná suma 2 211,40 € a nárok na náhradu trov konania mu vznikol aj pokiaľ ide o časť konania, v ktorej bolo konanie zastavené na základe späťvzatia žaloby - o istinu vo výške 300,- eur, ktoré žalovaný uhradil až po začatí konania a to podľa § 256 ods. 1 CSP), v zostávajúcej časti žalobca úspešný nebol, jeho úspech v konaní je teda 5/8 oproti úspechu žalovaného 3/8, pomer úspechu žalobcu je teda 2/8 (1), a preto súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 25%. O výške jeho nároku na náhradu trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote proti výroku I. a IV. odvolanie, odôvodniac ho tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie sa nezaoberal argumentáciou žalovaného prezentovanou vo vyjadrení žalovaného zo dňa 23. 09. 2020; žalovaný poukazoval na skutočnosť, že v zmysle bodu č. 1.1. zmluvy o úvere sa veriteľ (žalobca) zaviazal poskytnúť dlžníkovi (žalovaný) peňažné prostriedky vo výške 10 374,00 eura, pričom v bode č. 4.1. zmluvy o úvere sa dlžník zaväzuje zaplatiť veriteľovi zmluvnú odmenu vo výške 5.374,00 eura, ktorá predstavuje úroky za poskytnutie úveru a má byť splatná ku dňu poskytnutia úveru. Uvedený postup považoval žalovaný za postup v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nakoľko ako je zrejmé z obsahu spisu, žalovaným je fakticky fyzická osoba. Žalovaný v tomto štádiu poukázal na nesprávne právne posúdenie otázky týkajúcej sa posúdenia, či konanie žalobcu vôbec požíva právnu ochranu s poukazom na § 265 Obchodného zákonníka (zásady poctivého obchodného styku). Súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal vyššie uvedeným, pričom tento postup bol podľa názoru žalovaného v rozpore s právom na spravodlivý súdny proces. Súčasťou práva na spravodlivý proces je také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, pričom poukázal na ustálenú judikatúru Ústavného súdu SR (napr. rozhodnutia ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03). Všeobecný súd nemusí dať odpovede na všetky otázky, ale na určite na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu (napr. rozhodnutia ÚS SR sp. zn. II ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Primárne však mal žalovaný za to, že súd nesprávne právne posúdil obsah právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, keď odmietol aplikovať ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. OZ). Bezpečným preukázaním nie je len všeobecný údaj o uzatvorení zmluvy o úvere na výkon podnikateľskej činnosti, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je podnikanie odoberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto podnikaním, či predmetom činnosti podnikateľa vôbec uzatvorenie takejto zmluvy má (rozhodnutie KS v Trnave sp. zn. 10CoE/70/2010 zo dňa 31. 05. 2010). Porušenie práva na spravodlivý súdny proces predstavuje taká interpretácia ustanovení na ochranu spotrebiteľa, a to vo vzťahoch podriadených režimu Obchodného zákonníka, ktorá vedie k odmietnutiu ich aplikácie na vzťahy, v ktorých vystupuje fyzická osoba, ktorá má podnikateľské oprávnenie, avšak v týchto vzťahoch sa ako podnikateľ nespráva (rozhodnutie ÚS ČR, sp. zn. 1. ÚS 1930/1 zo dňa 10. 01. 2012). Odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok vo výroku I. a IV. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo aby vo veci sám rozhodol.

3. Žalobca sa k podanému odvolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti v zmysle § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok v jeho napadnutej časti je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca žalobou podanou na súde prvej inštancie dňa 11. februára 2020 sa voči žalovanému domáhal zaplata sumy 3 993,40 eura ako nesplatennej časti úveru zo zmluvy č. 169649 zo dňa 26. apríla 2013 vo výške 2 956,- eur, zaplata zmluvnej pokuty 1 037,40 eura (2 x 518,70 eura) a zaplata úroku z omeškania. Podaním dôjdeným prvoinštančným súdom dňa 7. septembra 2020 žalobca svoju žalobu zobral späť v časti týkajúcej sa zaplata sumy 300,- eur a k tomu zodpovedajúcej časti úroku z omeškania. Z odôvodnenia žaloby vyplýva, že žalobca uzatvoril dňa 26. apríla 2013 so žalovaným zmluvu o úvere č. 169649 (ďalej len ako „zmluva o úvere“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 10 374,- eur. Poskytnutý úver spolu s úrokom sa žalovaný zaviazal splatiť v 42 mesačných splátkach vo výške 247,- eur v termínoch splatnosti dohodnutých v splátkovom kalendári. Žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou splátok úveru, čo vyplýva z priloženého prehľadu splácania. Celková suma dlhu žalovaného voči žalobcovi predstavuje súčet neuhradených splátok, ktoré boli zosplatené na základe uvedeného ustanovenia a predstavuje sumu 2 956,- eur, pričom žalovaný do dnešného dňa zaplatil len sumu 8 900,- eur. V súlade s ustanovením článku 12., ods. 12.1 zmluvy o úvere si žalobca uplatnil nárok na zaplata zmluvnej

pokuty (2 x 518,70 eura). Žalobca si uplatnil nárok na úrok z omeškania v zákonnej výške, t. j. 8% p. a. Okresný súd Nové Zámky platobným rozkazom zo dňa 5. marca 2020 č. k. 13Csp/12/2020-35 zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť žalobcovi do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu sumu 3 993,40 eura s prísľušenstvom. Proti tomu podal žalovaný včas odpor. Okresný súd Nové Zámky uznesením zo dňa 21. apríla 2020 č. k. 13Csp/12/2020-47 zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Nové Zámky 13Csp/12/2020-35 zo dňa 5. marca 2020. Žalobca vo vyjadrení žalobcu uviedol, že uzavretiu zmluvy o úvere predchádzalo podanie žiadosti o poskytnutie úveru, ktorú žalovaný podal dňa 24. apríla 2013. Po predložení žiadosti o úver zo dňa 24. apríla 2013 a jej schválení došlo k uzavretiu zmluvy o úvere. Žalovaný vo vyjadrení žalovaného k vyjadreniu žalobcu uviedol, že v zmysle bodu č. 1.1 zmluvy o úvere sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému peňažné prostriedky vo výške 10 374,- eur, pričom v bode č. 4.1 zmluvy o úvere sa dlžník zaväzuje zaplatiť žalobcovi zmluvnú odmenu vo výške 5 374,- eur, ktorá predstavuje úroky za poskytnutie úveru a má byť splatná ku dňu poskytnutia úveru. Ak mal byť žalovanému poskytnutý úver vo výške 10 374,- eur s tým, že od tejto sumy sa odpočíta zmluvná odmena vo výške 5 374,- eur, tak žalovanému bola de facto poskytnutá suma peňažných prostriedkov len vo výške 5 000,- eur. Výška zmluvnej odmeny v danom prípade presahuje viac ako 100% reálne poskytnutej výšky úveru, ktorý bol žalovanému poskytnutý len formálne na podnikateľské účely. V prípade, ak by súd dospel k záveru, že predmetný zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným sa má riadiť ustanoveniami Obchodného zákonníka, dáva do pozornosti, že bol tento zmluvný vzťah uzatvorený v rozpore s poctivým obchodným stykom. Žalobca si do zmluvy o úvere dojednal v bode č. 4.1 zmluvnú odmenu vo výške 5 374,- eur, ktorá predstavuje úroky za poskytnutie úveru a má byť splatná ku dňu poskytnutia úveru, pričom odmena značne presahuje výšku poskytnutého úveru (5 000,- eur). Žalovaný mal za to, že konanie žalobcu (dojednanie neprimeranej zmluvnej odmeny) je v zmysle § 265 Obchodného zákonníka v rozpore s poctivým obchodným stykom. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom, proti ktorému podal žalovaný odvolanie.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 220 CSP.

8. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy

vykonan, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonan ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

9. Právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v civilnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyrovnávať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku; odôvodnenie musí byť súčasne preskúmateľné.

10. Na úvod odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným založený zmluvou o úvere za nespotrebitel'ský. Pojem spotrebiteľ sa vykladá in concreto, s odvolaním sa na postavenie tejto osoby v rámci určitej zmluvy vo vzťahu k jej povahe a účelu, t. j. subjektívnej situácie, v ktorej sa táto osoba nachádza, pričom jedna a tá istá osoba môže byť pri určitých plneniach za spotrebiteľa a pri iných plneniach za podnikateľa. Osobitná ochrana spotrebiteľa ako slabšej strany sa preto uplatní len na zmluvy uzatvorené jednotlivcom mimo a nezávisle od obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti alebo účelu s jediným cieľom uspokojiť vlastnú súkromnú potrebu. Ak osoba uzavrie zmluvu na účel s jej obchodnou alebo inou podnikateľskou činnosťou, kategorizuje sa predmetný právny vzťah mimo rámca osobitnej právnej ochrany. vzťahujúc sa na právne vzťahy, v ktorých vystupuje spotrebiteľ. Podľa § 192 CSP možno považovať za preukázanú len tú skutočnosť, pre ktorú je domnienka ustanovená v zákone. Z Občianskeho zákonníka, ani iného predpisu však nevyplýva domnienka, že by sa účastník zmluvy považoval za spotrebiteľa, pokiaľ dodávateľ nedokáže opak. Takúto domnienku nemožno vyvodit' ani z § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože toto ustanovenie hovorí o priaznivejšom výklade spotrebiteľskej zmluvy. Jeho aplikácia tak predpokladá pozitívne zistenie, že určitá zmluva je spotrebiteľská; nemožno z neho však vyvodit' domnienku, že v pochybnostiach sa každá zmluva považuje za spotrebiteľskú (m. m. uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 26. marca 2018 č. k. 26Co/145/2017). V takom prípade sa potom vychádza zo všeobecného konceptu dôkaznej teórie, v zmysle ktorej dôkazné bremeno zaťažuje osobu, ktorá sa dovoľáva spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu. Pri posudzovaní spotrebiteľského charakteru uzatvorenej zmluvy o úvere odvolací súd vychádzal z dôkazných prostriedkov vyplývajúcich zo súdneho spisu. V žiadosti o poskytnutie úveru, ako aj v zmluve o úvere je žalovaný explicitne identifikovaný ako fyzická osoba podnikateľ, t. j. živnostník. V zmluve je jasne uvedené, že žalovaný ako dlžník pri uzatváraní tohto úkonu vystupuje ako podnikateľ, zmluva je obsahovo koncipovaná ako obchodná zmluva a účel poskytnutia úveru bol vymedzený na účely podnikateľskej činnosti žalovaného, čo umocňuje aj vymedzený účel čerpania úveru na nákup výpočtovej techniky a softvéru uvedený v žiadosti o poskytnutie úveru. Za daných okolností je odvolací súd toho názoru, že dôkazné bremeno preukazujúce spotrebiteľský charakter úverovej zmluvy zaťažovalo toho, kto tvrdil, že zmluvu uzatváral ako spotrebiteľ, teda v tomto prípade žalovaného a bolo na ňom preukázať, že jediným cieľom pri uzatvorení tejto zmluvy bolo uspokojenie svojich súkromných potrieb. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní pred súdom prvej inštancie žalovaný poukazoval na svoje postavenie ako spotrebiteľa všeobecným údajom, že žalovaný ako fyzická osoba čerpal prostriedky z úveru na jeho osobné potreby a na živobytie a radom dokladov, z ktorých nie je možné jednoznačne zistiť kauzalitu s poskytnutými peňažnými prostriedkami z úveru, čo však ipso facto nie je postačujúcim dôkazom. Odvolací súd v tomto smere konštatuje, že nakoľko žalovaný neunesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia o povahe spotrebiteľského sporu, súd prvej inštancie potom správne posúdil právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným založený zmluvou o úvere podľa Obchodného zákonníka.

11. Z obsahu súdneho spisu vyplynulo, že žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie namietal neprimerane vysokú zmluvnú odmenu v podobe úroku za poskytnutý úver vo výške 5 374,- eur ako ustanovenie zmluvy o úvere, ktoré je v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku. Žalovaný uviedol, že v zmysle bodu č. 1.1 zmluvy o úvere sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému peňažné prostriedky vo výške 10 374,- eur, pričom v bode č. 4.1 zmluvy o úvere sa dlžník zaväzuje zaplatiť žalobcovi zmluvnú odmenu vo výške 5 374,- eur, ktorá predstavuje úroky za poskytnutie úveru a má byť splatná ku dňu poskytnutia úveru. Ak mal byť žalovanému poskytnutý úver vo výške 10 374,- eur

s tým, že od tejto sumy sa odpočíta zmluvná odmena vo výške 5 374,- eur, tak žalovanému bola de facto poskytnutá suma peňažných prostriedkov len vo výške 5 000,- eur. Napriek tejto argumentácii žalovaného sa prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku v tomto smere obmedzil len na konštatovanie, že žiadosťou žalovaného zo dňa 24. apríla 2013 o poskytnutie úveru žalovaný žalobcu požiadal o úver v sume 10 374,- eur, a že žalobca poskytol žalovanému úver v sume 10 374,- eur, z ktorého žalovaný uhradil 8 900,- eur, nesplatenou časťou úveru zostala suma 1 474,- eur, ktorá pozostáva z časti 37. splátky vo výške 239,- eur a splátok č. 38 - 56 vo výške 247,- eur. Táto skutková okolnosť konštatovaná súdom prvej inštancie však neposkytuje nespornú a vyčerpávajúcu odpoveď na argumentáciu žalovaného. Odvolací súd v tomto smere konštatuje, že v žiadosti o poskytnutie úveru je explicitne uvedené, že poskytnutá čiastka má byť vo výške 5 000,- eur a nominálna hodnota úveru vo výške 10 374,- eur. V samotnej zmluve o úvere je v bode č. 1.1 uvedené, že veriteľ poskytne dlžníkovi peňažné prostriedky v dohodnutej výške 10 374,- eur. V bode č. 2.2 sa uvádza, že dlžník sa zaväzuje splatiť veriteľovi úver v 42 mesačných splátkach vo výške 247,-eur. V bode č. 4.1 je uvedené, že za poskytnutie úveru sa dlžník zaväzuje zaplatiť veriteľovi zmluvnú odmenu, ktorá predstavuje úroky za poskytnutie úveru. Zmluvná odmena predstavuje 5 374,- eur a je splatná ku dňu poskytnutia úveru. V odôvodnení samotnej žaloby žalobca tvrdil, že „žalobca uzatvoril dňa 26. apríla 2013 so žalovaným zmluvu o úvere č. 169649, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 10 374,- eur. Poskytnutý úver spolu s úrokom sa žalovaný zaviazal splatiť v 42 mesačných splátkach vo výške 247,- eur, v termínoch splatnosti dohodnutých v splátkovom kalendári...“.V prílohe 2. žaloby označenej ako prehľad splácania (č. I. 16) je uvedená odoslaná platba vo výške 5 000,- eur. Ak teda žalobca v žalobe dôvodil, že v rozvrhnutých mesačných splátkach (247,- eur x 42 mesiacov = 10 374,- eur) je inkorporovaný aj samotný úrok, je potom logickou hypotéza, že z výšky poskytnutého úveru 10 374,- eur tvorí istina sumu 5 000,- eur a úrok ako príslušenstvo pohľadávky sumu 5 374,- eur. Odvolací súd v zmysle vyššie uvedeného konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zjavné, ako súd prvej inštancie zistil výšku istiny úveru, výšku zmluvnej odmeny, resp. úroku. Ak teda prvoinštančný súd nezisťoval predmetný skutkový stav v potrebnom rozsahu, nemohol sa logicky ani vysporiadať v dostatočnom rozsahu s namietanou argumentáciou žalovaného. Pokiaľ žalovaný namietal nezákonnosť výšky zmluvnej odmeny, resp. úroku za poskytnutý úver, bolo úlohou súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku sa s touto jeho argumentáciou vysporiadať tak, aby závery súdu poskytli dostatočnú a presvedčivú odpoveď, ktorá by bola z hľadiska prejednávania podaného odvolania odvolacím súdom preskúmateľná, nakoľko posúdenie predmetnej otázky má relevantný význam pre rozhodnutie vo veci samej.

12. Keďže sa súd prvej inštancie v zákonom požadovanom rámci nevysporiadal s argumentom žalovaného, porušil tak jeho právo na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd, vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, dospel k jednoznačnému záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu je potrebné s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

13. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný, opätovne vec prejednať, výsledky celého konania náležite zhodnotiť a potom vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie v dostatočnom rozsahu a kvalite odôvodniť.

14. Nad rámec odvolací súd upozorňuje súd prvej inštancie na zjavnú chybu v záhlaví napadnutého rozsudku, v ktorom prvoinštančný súd uviedol neaktuálne sídlo žalobcu, pričom správne malo byť uvedené sídlo žalobcu: Bratislava, Pribinova 25.

15. Súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí vo veci v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).